

Br. 14
Jul 2007

Informativni bilten mikroregije za prekograničnu saradnju Dunav - Nera - Karas

MRDNK

U ovom broju:
Veliko tumaranje
2007

Str. 1-2

U Sikevici
proslavljen je
Dan Dunava 2007

Str. 2

Bazjas , selo koje
zivi od uspomena

Str. 4

VOLUNTERI U PRELEPOM SVETU MIKROREGIJE DUNAV – NERA – KARAŠ

**Ekološka Grupa za
Saradnju Nera ostvarila je
aktivnosti prekogranične
saradnje na teritoriji Srbije**

Ekoloska Grupa za Saradnju (ĐEK) Nera Oravica u partnerstvu sa Agencijom Ekonomsko – Socijalnog Razvoja zupanije Karas – Severin, Lokalni Savet Nova Moldava , Asocijacija SKOLA PLUS Bela Crkva i Ekolosko Društvo EKO BREG Vrsac implementira u periodu decembar 2006. – novembar 2007. projekat ” Doprinos poboljšanju menadžmenta prirodno zastice-
nih površina u pograničnoj zoni mikroregije Dunav – Nera – Karas”. Projekat kofinansira EU u okviru Programa susedstva Rumunija – Srbija 2004 -2006.

U Rumuniji, ovaj program odvija se preko Ministarstva Razvoja, Javnih Poslova i Stanova, opunomoceno ugovorom i Regionalna Sluzba za Prekograničnu Saradnju Temisvar (BRCT Timisoara). U okviru sastanka volonteri ĐEK Nera, Speo Karas, EKO BREG i SKOLA PLUS ostvarice alternativnu monitorizaciju stanja faktora sredine i bioraznovrsnosti vlazne zone Labudovo Okno (sa statutom zone Ramsar) iz prirodnog rezervata Delibratska Pescara.

Na osnovu ostvarenih zapazanja volontera, GEK Nera je sastavila izveštaj o monitorizaciji stavivši ga na raspolaganju odgovornim licima za zastitu sredine Rumunije i Srbije.

Veliko tumaranje 2007

GEK Nera u partnerstvu sa Institucijom Prefekta zupanije Karas – Severin i sa Agencijom za zastitu sredine Resica, u periodu oktobar 2006 – septembar 2007. implementiraju projekat Partnerstvo ONG –lokalne vlasti, namenjen implementaciji acquis – Evropske ekonomske zajednice za zastitu sredine na nivou seoskih domacinstava iz neposredne blizine prirodnih parkova juznog Banata. Ukupni budzet projekta je 30.053 Eura , od kojih 26.913 Eura predstavlja kofinansiranje Evropske Unije preko programa Phare 2004 Gradansko drustvo Komponenta 2 – Usvajanje i implementacija acquis-a Evropske ekonomske zajednice.

Cilj projekta je ubrzavanje procesa implementacije regulisanja acquis-a Evropske ekonomske zajednice za zastitu sredine na nivou seoskih domacinstava ,14 naselja iz zona u neposrednoj blizini prirodnih parkova Klisura Nere – Beusnica (Cheile Nerei – Beusnita) i Portile de Fier.

U periodu 15 – 16 juni o. g. Volonteri GEK Nera sprovodili su kampaniju o informisanju stanovnika koji, tradicionalno, svoje aktivnosti odvijaju po izolovanim seoskim domacinstvima u zoni Nacionalnog parka Klisura Nere – Beusnica (Cheile Nerei – Beusnita) sa teritorije opstina Saska Montana , Sopotu Nou i Ciclova Romana.

U okviru kampanije podeljena je brosur “Farmer u Evropi “ (Fermier in Europa) i prospekt “Priroda 2000” ((Natura 2000) na teritoriji zupanije Karas – Severin i Agencije za zastitu sredine Resica.

Prilikom ove kampanije GEK Nera u saradnji sa jednom ekipom TV Temisvara odrzali su promociju savetovanje i objasnjavanje namenjene ubrzanju implementiranja acquis –a Evropske ekonomske zajednice za zastitu sredine , koja funkcioniše u okviru svake opstine a osnovane su u periodu februar – maj o.g. u sklopu implementiranja projekta.

Ove godine kampanja za informisanje ukljucena je u tradicionalno ekoturisticko putovanje “Veliko Tumaranje” koje volonterski centar GEK Nera praktikuje u periodu juni – septembar u cilju promovisanja vrednosti prirodnog bogatstva i doprinosu trajnog razvoja lokalnih zajednica u zoni parka.

Volonteri Gimnazije Eftimie Murgu iz Bozovica i Hemijske i medicinske Gimnazije iz Vrsca uhvaceni u “kolo” sakupljanja ambalaze u Staroj Palanci.

Monitorizacija sredine kod Vodopada

Na ovom događaju 15 – 16. juna učestvovali su i volonteri iz Srbije koji svoje aktivnosti odvijaju u okviru asocijacije SKOLA PLUS – Bela Crkva i EKO BREG Vrsac zajedno sa volonterima GEK Nere ostvorili su monitorizaciju stanja sredine u Dolini Bejului (Valea Beilui) i u zoni turističkih punktova Oko Bei (Ochiul Bei) i Vodopada Beusnica (Cascada Beusnica) koji se nalaze u prirodnom rezervatu Klisura Nere – Beusnica. (Cheile Nerei – Beusnica).

Mariela Sturza – rukovodilac zajedničkog volonterskog centra mikroregije Dunav – Nera – Karas.

AKTIVNOSTI U MIKROREGIJI DUNAV NERA – KARAS

Zajednički plan menadžmenta za prekogranični prirodni rezervat Nera – Dunav & Labudovo Okno

19.maja o.g. u Staroj Palanci opštine Bela Crkva održan je sastanak zajedničke radne grupe (GLIM ANP) koji pripada tehničkom sekretarijatu asocijacije za prekograničnu saradnju DUNCA COOPERATION na kojoj učestvuju i predstavnici GEK Nera, Administracije Prirodnog parka Porcile de Fier, Agencije za zaštitu sredine Resica, Lokalni savet Nova Moldava, Lokalni savet Sokolovca, Administracija Vojvodinasume Petrovaradin, Ekološko društvo EKO BREG Vrsac i Organizacija SKOLA PLUS Dositej Obradović Bela Crkva.

Sastanak GLIM ANP u Staroj Palanci

Na sastanku, učesnici su dali svoje predloge u pogledu objektivnog zajedničkog plana menadžmenta prekograničnog prirodnog rezervata Rit Nere – Dunav & Labudovo Okno. Ovaj dokument je glavni rezultat projekta na osnovu koga odgovorna lica Rumunije i Srbije mogu u budućnosti da ostvare zajedničko upravljanje ekosistema zone.

Tom prilikom završeno je III Poglavje -Cilj plana menadžmenta, teme i objektivni menadžmenta

U periodu maj – august eksperti GEK Nere, Administracije prirodnog parka Portile de Fier, Agencije za zaštitu sredine Resica, Institucije prefekta županije Karas – Severin, Univerziteta Eftimie Murgu Resica, Univerziteta poljoprivrednih nauka Banata – Temišvar, Administracije Vojvodinasume Pancevo, Opštine Nova Moldava i Opštine Sokolovac sastavice nacrt (draft) – Zajednički plan menadžmenta prekograničnog prirodnog rezervata Rit Nera – Dunav & Labudovo Okno.

Dani Dunava u Sikevici (Sichevita)

29.juna o.g. u Sikevici je proslavljen Dan Dunava, događaj kojeg nalazimo u potsetniku Međunarodne komisije o Dunavu. Sastanak su organizovali Agencija za zaštitu sredine Resica, GEK Nera i Opština Sikevica.

Sikevica prvi domaćin Dana Dunava u seoskoj sredini.

Na sastanku, univerzitetski asistent Ileana Rotaru sa Univerziteta Eftimie Murgu – Resica i inž. Dr. Cornel Popovici Sturza iz GEK Nere, predstavili su u okviru teme *Dunav reka saradnje*, projekat mikroregije za prekograničnu saradnju Dunav – Nera – Karas, kao i nacine razvoja u budućnosti, komuniciranja između lokalnih zajednica sa obe strane Dunava.

U nastavku Ilie Chincea, izvršni direktor APM –a Resica i Aurelia Titan iz Regionalne agencije za zaštitu sredine Temišvar prikazali su opoturnost za trajni razvoj koje mikroregiji Dunav – Nera – Karas nudi recna artera Dunava i potreba valorifikacije ovih opoturnosti u interesu razvoja lokalnih zajednica, sa obe strane Dunava.

Ekipa ENVIRONMENT NEWS

Dragi prijatelji, očekujemo vas među stranicama informativnog lista ENVIRONMENT NEWS sa člancima, predlozima, komentarima o aktivnostima voluntera u Srbiji u Rumuniji, sa namerom stvaranja čistijeg sveta u mikroregiji Dunav – Nera – Karas. Članke posaljite na : gecneara@yahoo.com

Prirodni parkovi i spomenici prirode u mikroregiji Dunav –Nera - Caras

PRIRODNI PARK VRSACKE PALNINE

Vršačke planine su poznate po raznovrsnoj flori, posebno po lekovitom bilju i blagotvornoj klimi za astmatičare. Rekreativne mogućnosti ove predivne prirode dopunjava lov na sitnu divljač. Gudurički vrh sa 641m nadmorske visine, najviša je tačka u Vojvodini.

Vrsac – grad koji se polako diže u visine

Zbog jedinstvenog položaja Vršačkih planina u banatskoj niziji, raznovrsnosti flore i vegetacije, bogatih šumskih ekosistema, lepih pejzaža i vidikovaca, veći deo šumskog područje ove planine, površine 4.177 ha, zaštićeno je 1982. godine kao park prirode.

Osnovni cilj zaštite prirode u ovoj kategoriji usmeren na očuvanje, unapređivanje i uređivanje zaštićenog prostora za potrebe rekreacije lokalnog stanovništva i za turizam. Propisana namena i ciljevi zaštite prirode treba da se ostvaruju na osnovu programa zaštite i razvoja zaštićenog dobra, kojeg donosi organizacija koja njime gazduje, kao i na osnovu posebno donesenog programa razvoja turizma. Iz ovih razloga treba konstatovati da ustanovljena zaštita na Vršačkim planinama nema ograničenja za razvoj rekreacije i turizma, već, naprotiv, treba da doprinese boljem uređivanju i unapređivanju ekosistema predela.

Vršačke planine, sa svojih 6 hiljada hektara pod šumama, imaju uređena lovišta. Najatraktivniji je lov na divlje svinje, sme i fazane. Još poznatija lovišta su u obližnjoj Deliblatskoj peščari. Jeleni sa ovih terena smatraju se najtrofejnijim u Evropi.

Ljubitelji ribolova uživaju pecajući na reci Karaš, kanalu Dunav-Tisa-Dunav i ribnjacima. U neposrednoj blizini grada, u Vršačkom ritu, nalazi se jezero gde se sreću pecaroši i lovci. Jezero je bogato ribom, a okolina divljim patkama i guskama. Sličan ambijent i sportska zadovoljstva pruža Dunav, udaljen od Vršca 60 kilometara.

Biljni svet

Biljni svet vršačkih planina ima izraženu zdravstveno-rekreativnu i estetsko-dekorativnu funkciju. U tome se posebno ističe šumska vegetacija koja se prostire na površini od oko 48 km² i zahvata oko 28% srpskog dela planina. Obuhvata centralni masiv i gornji deo abrazione površi do 200 m n. v., a u potočnim dolinama do 100 m. U ukupnom šumskom fondu ovih planina najviše su zastupljeni hrastovi (1364 ha), zatim lipa (668 ha), bagrem (513 ha), ostali lišćari - bukva, javor i dr. (330 ha), te crni bor sa svega 44 ha. Posebno je značajna velika zastupljenost

lipovih i bagremovih šuma, koje u vreme cvetanja daju planinskom prostoru specifična aromatična obeležja, čineći ga u to vreme veoma prijatnim za boravak turista i sakupljanje lekovitih cvetova.

Zdravstveno- rekreativna i dr. svojstva šumske vegetacije Vršačkih planina proističu iz njene fiziološke funkcije.

Lov

Različite morfološke celine, raznolika šumska vegetacija Deliblatske peščare i Vršačkih planina, nizijske i ritske šume u aluvijalnim ravnima Dunava i drugih vodotoka, barska vegetacija, bogatstvo voda, razne poljoprivredne kulture, povoljni klimatski uticaji i drugo, obezbeđuju pogodne stanišne uslove za egzistenciju brojnih vrsta lovne dlakave i pernate divljači. U stvari, celokupan prostor subregiona predstavlja otvorenu lovnu površinu, na kojoj životne uslove nalaze sve životinjske vrste karakteristične za ravničarske ekosisteme. To znači da bi ovde trebali da postoje dobri prirodni uslovi za razvoj lovstva, pa prema tome i lovnog turizma.

Ovde egzistiraju sledeće značajnije lovne vrste: jelen, srna, divlja svinja, zec, vuk, lisica, divlja mačka, jazavac i tvor od dlakave, te fazan, jarebica, prepelica, grlica, divlji golub, divlja patka, šumska šljuka, vetruška, kukuvija, gavran i kreja od pernate divljači. Većina prisutnih vrsta plemenite divljači zaštićena je. Šumsko-privrednom osnovom određene su glavne vrste lovne divljači, uz posebne mere njihovog gajenja u ograđenom lovištu "Dragičev hat" - jelen, srna i divlja svinja. Ove vrste divljači

(www.vrsac.com)

KLISURA MINIS

Turisticka trasa Klisura Minis preseca Planine Anine i Bozovica. Na ovoj trasi mogu se posetiti predivna turisticka mesta :Paralela 45, brana i akumulaciono jezero Gura Golambului i Uzgajaliste pastimke i utvrđena sa km 21+ 4 na putu Anina – Bozovic , koriscena u II svetskom ratu za kontrolu puteva.

Na 17,1 km desna strana Minisa kao da je preseccena ogromnom Sabljom , tu je dolina Veleasca Kuda dolaze ka Minisu vode snaznog karstickog izvora Bigar.

Vodopad Bigar , vazda silovit baca u recicu Minis izvorske vode sa visine od 7 m na kompaktni blok kalkarske sige. Vise na svega 115 m voda izlazi iz osnove jednog zida visokog oko 100 m, u jednoj izdroljenoj bujice pod tezinom ogromnog odkarnog odrona koji ispunjava dno doline Valeaska.

Zona izvora Bigar proglašena je za prirodni mesoviti rezervat – ZCS/RN – I kategorije , površine 270,90 ha i deo je Nacionalnog parka Klisura Nere

Vodopad Bigar

– Beusnica.

Za floru rezervata reprezentativni su tinobor (*Ruscus aculeatus*), sumski božur (*Peonia mascula* var. *triternatifolia*), macja leska (*Corylus colurna*), orah (*Juglans regia*).

Prisutne vrste faune jesu ris (*Lynx lynx*), medved (*Ursus arctos*), pepeljuga (*Vipera ammodytes*) i (*Emberiza cirulus*).

DOLINA ŠUŠARA

U neposrednoj blizini sela Saska Montana, proteći tok reke Susara, nalazi se dolina i Klisura Susare prepoznatljiva bukovim sumama i bujnom vegetacijom.

Put prolazi pored planinskog doma sagrađenog još 1855. koji je tokom svog dugog života funkcionisao kao restoran i kao mesto za smestaj turista, pa školski logor, istraživački centar a kasnije kao seizmicka stanica.

Vodopad Susara

Iz Oravice u zonu stize se nacionalnim putem DN 57 sve do raskrsnice sa županijskim putem DJ 571. Nastavlja se putem do Saske Montane.

U zoni se osnovao prirodni rezervat Klisura Susarej koji se prostire na površine 247,8 ha i mesovitog je tipa – ZCS?RN – I Kategorije.

Flora je zastupljena macjom leskom (*Corylus colurna*), maginjom (creniza), (*Prunus mahalele*), orah (*Juglans regia*), sipak iz Beusnice (*Rosa stylosa* var

beucensis) tisa (*Taxus baccata*), crni jasen (*Flaxinus ornus*), crnograb (sinak) (*Carpinus orientalis*), trnobor (*Ruscus aculeatus*), jezicnjak (*Ruscus hypoglossum*), perunika (*Iris graminea*), sumski božur (*Peonia mascula* var. *triternatifolia*), sabljica (*Gladiolus illiricus*), banatski karamfil (*Dianthus banaticus*), banatski božur (*Peonia officinalis* var. *banatica*).

Karakteristicne vrste faune jesu: medved (*Ursus arctos*), ris (*Lynx lynx*), beli orao (*Neophron perenopterus*), velika dugorepa lasta (*Apus melba*), dugorepa lasta (*Hirunda rupestris*), (*Hirunda daurica*), banatski samotujak (*Oenanthe hispanica*), (*Emberiza cirulus*), pepeljuga (*Vipera ammodytes*), slepic (*Anguis fragilis colticus*), skorpija (*Euscarpius carpathicus*), mediteranski slepi mis (*Rhinolopus luryale*).

Prohodnim putanjama turisti mogu brzo stići do glavne atrakcije ove zone, do Vodopada Susara. Mogu se takođe posetiti i pećine: (Pećina sa vodom) Peštera cu apa i (Pećina sa peskom) Peštera cu nisip.

Constantin Cretu – volonter Asocijacija SPEO Karas

NASELJA MIKROREGIJE DUNAV-NERA - KARAS

BAZJAS

Kad kazas Bazjas, odmah se setis o dve naucene stvari u školi: u Bazjasu Dunav ulazi na teritoriju Rumunije; u Bazjasu je izgrađena prva pruga u Rumuniji. Za srbe pak, u Bazjasu je i manastir Sveti Sava.

Danas Bazjas je selo i pripada sa administrativne tačke gledišta opštini Sokolovac.

Njegova istorija preplice se sa istorijom manastira.

Predpostavke istoricara su da je ovde prvo manastir sagrađen, pa onda selo, jer su dovodili seljake kako bi obradivali manastirsku zemlju. Dobili su mesto za kucu i gradinu, a mogli su da svoju stoku teraju i cuvaju na pašnjake, da seku drva iz manastirskih suma, a jedno vreme nisu placali ni poreze.

Nazalost,

turske najezde su negativno uticale na naselje jer su mestani ili ubijani u brdima ili odvođeni zajedno sa kaluderima kao taoći. Nakon sto Banat i Oltenija prelaze pod austrijsku vlast 1718. i nakon stvaranja granice duž reke mnogi prnjavorci su stupali u Srpsko – rumunskom II puku. 1795. Bazjas postaje znacajno pristalište na Dunavu. Ekonomski znacaj munjevito raste, narocito posle izgradnje I pruge koja je pocela 1847. Prvi voz je sa polazne stanice posao 1. novembra 1856., a 1860. Bazjas dobija i carinsku sluzbu. Najveci broj stanovnika zabelezen je 1880. godine, a vecina radnika sa zeleznice izabrala je da ovde zivi. Tada je Bazjasu bilo 516 stanovnika i postalo je atraktivno mesto za odmor.

U mestu je funkcionisao jedan hotel i kasino.

Na veliku zalost danas Bazjas zivi samo kroz istoriju. Krivac za to je komunisticki rezim koji je lisio ovo prelepo mesto svake nade za buducnost. Tesko je zamisliti da ce se naci investitori koji bi mogli da mu vrate predasnji (nekadasnji) sjaj.

Bazias - Monastir Sv. Sava

Cornel Popovici Sturza-predsednik GEK Nera

SUSEDSKI PROGRAM RUMUNIJA – SRBIJA 2004 –2006

Grupul Ecologic de Colaborare NERA Caraş – Severin

www.gecnere.ro

Sadržaj ovog materijala ne predstavlja obavezni i zvanični stav Evropske Unije

Program za prekograničnu saradnju Srbija _Rumunija 2004-2006 ima za generalni cilj dostignuce ekonomske –socijalnog razvoja u granicnoj zoni izmedju Srbije i Rumunije putem aplikacije principa prekogranične i razvija se u Rumuniji putem Ministarstva Evropske kao glavnog autoriteta i Regionalnog Biroa za Prekograničnu Saradnju Temisvar (BRCT Timisoara)